

Щодо протидії торгівлі людьми

Торгівля людьми у сучасному світі є одним із найбрутальніших масових порушень прав і свобод людини. Суспільна загроза торгівлі людьми, як надзвичайно небезпечного злочину, полягає в посяганні на невід'ємні права людини – право на повагу, на свободу та особисту недоторканність, свободу пересування і вільний вибір місця проживання, а інколи і право на життя. Торгівля людьми становить значну суспільну небезпеку для жінок, чоловіків і дітей, яких використовують з метою жебракування, сексуальної експлуатації та залучення до інших незаконних видів діяльності, які принижують честь та гідність людини.

Торгівля людьми – це здійснення з метою експлуатації, вербування, перевезення, передачу, приховування або одержання людей шляхом загрози силою чи її застосування або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або уразливістю становища, шляхом підкупу, у вигляді платежів, вигод для одержання згоди особи, яка контролюється іншою особою.

Під експлуатацією людини в цій статті слід розуміти всі форми сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, примусову працю або примусове надання послуг, рабство або звичаї подібні до рабства, підневільний стан, залучення в боргову кабалу, вилучення органів, проведення дослідів над людиною без її згоди, усиновлення (удочеріння) з метою наживи, примусову вагітність, втягнення у злочинну діяльність.

Як правило, злочин починається з того, що торгівці людьми пропонують своїм майбутнім жертвам привабливі можливості працевлаштування. У багатьох випадках особа дізнається про дійсні «умови договору» лише після своєї появи в місці призначення, коли в неї відбирають паспорт, вдаються до фізичного та психічного насильства щодо неї, вимагають відробити гроші, витрачені на оформлення документів, віз та проїзних квитків.

Відповідно до сучасного визначення «торгівлі людьми» вона визначається і без ознаки перетинання державних кордонів. Адже є велика кількість випадків «внутрішньої» торгівлі людьми, що відбувається під час переміщення людей з одного регіону в інший у межах однієї країни. Такі особи страждають від насильства не менше тих, кому доводиться перетинати кордон.

Аби уникнути біди в майбутньому та не потрапити в рабство, слід дослухатись до порад фахівців:

- нікому не довіряйте ваш паспорт. Документи, що засвідчують вашу особу, завжди повинні знаходитись тільки у вас;

- залиште вдома, своїм друзям чи близьким детальну інформацію про своє перебування за кордоном з адресою та контактними телефонами, а також копію свого закордонного паспорту і контракту;

- якщо ви плануєте взяти шлюб з іноземним громадянином (громадянкою), скористайтесь порадами юриста чи фахівців посольств країни, в якій ви плануєте жити, стосовно ваших прав та прав ваших дітей, народжених за кордоном та в Україні. А також пам'ятайте, що фіктивний шлюб – порушення закону. Це може стати причиною вашого ув'язнення або депортації (видворення з країни);

- не забудьте з'ясувати номери телефонів українських посольств та консульських представництв у країні, до якої ви виїжджаєте. Якщо ви опинилися у скрутній ситуації, залишилися без паспорту або вам хтось загрожує, - звертайтеся до представників посольств своєї країни;

- скористайтесь послугами неурядових організацій та служб, які активно працюють в зарубіжних країнах, надаючи допомогу особам, які опинилися у складному становищі;

- зверніть увагу на те, що термін перебування на території іноземної держави зазначений у вашій візі. Порушення візового режиму унеможливило б ваш наступний виїзд за кордон;

- не забувайте, що знання хоча б елементарних слів іноземної мови значно полегшить ваше перебування за кордоном.

Торгівля людьми не визнає державних кордонів, не зважає на відмінності між розвинутими державами і державами, що розвиваються. Вона легко адаптується як до бідності, так і до розкоші, є актуальною майже для всіх народів. Отже, боротьба із цим злочином, порушенням прав людини в сучасному світі вимагає об'єднання зусиль міжнародної спільноти та громадськості кожної країни.

Звернутись до організацій, які працюють у сфері протидії торгівлі людьми, можна за наступними контактами:

527 (безкоштовні дзвінки з мобільних телефонів в Україні); **0-800-505-501** (безкоштовні дзвінки зі стаціонарних телефонів в Україні) – номери телефону Національної безкоштовної гарячої лінії з питань протидії торгівлі людьми та консультування мігрантів, спеціалісти якої надають консультації іноземцям, які перебувають в Україні та українцям, які планують поїхати за кордон, або повернулися в Україну з-за кордону. Консультації надаються безкоштовно та конфіденційно! **527.org.ua** – електронні консультації;

063-195-00-58 – департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми Національної поліції України;

044-238-16-57 – цілодобова гаряча лінія департаменту консульської служби Міністерства закордонних справ;

102 – департамент інформаційної підтримки та координації поліції.

Головний спеціаліст відділу
систематизації законодавства,
правової роботи та правової освіти
Управління державної реєстрації
нормативно-правових актів, правової
роботи та правової освіти Головного
територіального управління юстиції
у Запорізькій області

А.В.Грипась